

uitdraai van de dienst
op de eerste zondag van het kerstfeest
27 december 2009
in de kerk te Nieuw Beerta

in deze dienst gedenken wij
de 100ste geboortedag van
ds. B. J. Ader
op 30 december 1909

organist: dhr. G. ter Harkel
voorganger: ds. W. Jöhlinger

ORGELSPEL

MEDEDELINGEN VAN DE KERKENRAAD

LIED: Ps 89 : 1.7 (staande)

*Ik zal zo lang ik leef bezingen in mijn lied
des HEREN milde gunst, het werk aan ons geschied.
Mijn mond verkondigt, HEER, aan komende geslachten
hoe Gij uw trouw betoont aan hen die U verwachten.
Uw goedertierenheid rijst op en gaat zich welven,
een altijd veilig huis, vast als de hemel zelve.*

*7 Hoe zalig is het volk dat U de lofzang zingt,
dat uitbreekt in gejuich als de bazuin weerklinkt.
Uw lichtend aangezicht zal altijd hen geleiden.
Zij zullen in uw naam zich dag aan dag verblijden,
zij gaan in vrede voort, zij wandlen voor uw ogen,
want uw rechtvaardigheid zal hen voorgoed verhogen.*

GROET / BEMOEDIGING

V: Heer zal bij u zijn.

G: De Heer zal u bewaren.

V: Onze Hulp is in de naam van de Heer,

G: die hemel en aarde gemaakt heeft,

V: Die trouw houdt tot in eeuwigheid,

G: en niet in de steek laat, wat Hij begon.

A: Amen.

WAT IS GEDENKEN ?

30 december is het 100 jaar geleden dat Bastiaan Jan Ader geboren werd. Zes jaar van zijn kort leven was hij predikant van de herv. gem. Nieuw Beerta, op 20 november 1944 werd hij op 34 jarige leeftijd door de Duitsers gefusilleerd.

Wij laten zijn geboortedag niet onopgemerkt voorbij gaan. We gedenken onze voormalige herder en leraar in deze kerkdienst hier in "zijn" kerk te Nieuw Beerta; we herinneren ons aan wie hij was - wie hij voor onze gemeente - voor de kerk - voor Nederland, voor de mensen was.

Waarom doen we dit? Doen wij protestanten nu ook aan heiligen vereering?

Misschien wel - maar dan op zijn protestants!

Wij geloven in *de gemeenschap der heiligen*. Zo mogen we onze geloofsgemeenschap zien. Niet, omdat we zelf zo bijzonder goed zijn of ons zo voorbeeldig gedragen. Maar wij geloven, dat elke mens voor God bijzonder - dus heilig - is.

Dat geldt voor iedereen - gelukkig ook voor dominees met hun gaven en gebreken. Wat dat betreft was Ader niet meer dan ik of u! Waarin Ds. Ader de meesten van zijn tijd en ook ons van vandaag voorging, was volgens mij zijn besef van de heiligheid van *elk* leven. In de tijd van de oorlog, in de tijd van de mensenverachtende - mensenvernietigende bezetting, heeft hij - samen met zijn vrouw! - de daad bij het woord gevoegd. Onder inzet van zijn leven heeft hij getracht zo veel levens van ten dode opgeschreven mensen te redden.

Van deze levenshouding, die onmiddellijk uit zijn geloof voortkwam, kunnen wij leren als christenen te leven. Dat is dan pas echt gedenken.

LIED: Gz 299 : 1.2.5.10

*1 Voor alle heiligen in de heerlijkheid / die U beleden in hun aardse strijd,
zij uw naam lof, o Jezus, te allen tijd! / Halleluja, halleluja!*

*2 Gij waart hun rots, hun burg en al hun macht; / Gij, Heer, hun loods en licht in storm en nacht;
Gij hebt uw pelgrims veilig thuis gebracht. / Halleluja, halleluja!*

*5 Lang valt de tijd en zwaar is ons geding, / bang is de strijd en vol vertwijfeling,
dat ons de zege bijna nog ontging. / Halleluja, halleluja!*

*10 Van alle einders, van de verste kust / zullen zij vinden vrede, feest en rust,
U lovend, Vader, Zoon, Heilige Geest! / Halleluja, halleluja!*

GEBED OM ONTFERMING

Hier zijn we Heer, gemeente van u, in de kerk van Nieuw Beerta die ook 6 jaar lang de kerk was van ds. Ader. We willen hem herdenken - ook doordat we naar u woord luisteren.

Er is ook in deze tijd zoveel, wat ons weerhoudt naar uw stem te luisteren.

Alles andere lijkt belangrijker, onze eigen interesses, persoonlijke zorgen, de eigen gezondheid.

We laten ons afleiden door wat in de wereld gebeurt

- oorlog en onderdrukking is nog steeds niet de wereld uit.

Wij voelen ons vaak machteloos, weten niet, waarmee we kunnen beginnen.

Of is dit een uitvlucht, om maar zelf niets te moeten doen?

Vaak zien wij het allemaal niet meer zitten - met de politiek, met de samenleving, ook met de kerk.

Maar ook als wij niet meer verder weten, durven wij toch tot u te komen en en bidden:

Heer, ontferm u, Christus ontferm u. Heer, ontferm u over ons.

Amen

We zingen als loflied een lied van Dietrich Bonhoeffer.

Bonhoeffer was een Duitse collega - meer nog een ambtsbroeder van Ader.

Beiden wisten dat gebed alleen niet voldoende was tegen het moordende systeem van de nationaalsocialisten. Beiden kwamen in verzet. Beiden werden daarvoor opgepakt. Beiden hebben ook in de gevangenis liederen geschreven, beiden mochten ervaren, dat Gods ontferming groter is dan alle nood van de wereld. Ook al moesten beiden hun inzet met hun leven bekopen.

Door goede machten trouw en stil omgeven - heeft Bonhoeffer in de gevangenis 1944 als kerstlied voor zijn verloofde geschreven...

LOFLIED: Gz 398 : 1.2.4.5

1 Door goede machten trouw en stil omgeven, / behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar,

zo wil ik graag met u, mijn liefsten, leven, / en met u ingaan in het nieuwe jaar.

*2 Wil nog de oude pijn ons hart vernielen, / drukt nog de last van 't leed dat ons beklemmt,
o Heer, geef onze opgejaagde zielen / het heil waarvoor Gij zelf ons hebt bestemd.*

*4 Maar wilt Gij ons nog eenmaal vreugde schenken / om deze wereld en haar zonneshijn,
leer ons wat is geleden dan herdenken, / geheel van U zal dan ons leven zijn.*

*5 Laat warm en stil de kaarsen branden heden, / die Gij hier in ons duister hebt gebracht,
breng als het kan ons samen, geef ons vrede. / Wij weten het, uw licht schijnt in de nacht.*

ZONDAGSGEBED:

Eeuwige God, Gij zijt de Heilige en in u worden wij geheiligd.
Geef ons - zo bidden wij - dat het geloof van hen, die ons zijn voorgedaan
ons mag doen delen in uw overvloedige barmhartigheid,
waarna wij oprecht uitzien, door Jezus Christus onze Heer. Amen

1e SCHRIFTLEZING: Jes 42 : 1-4

1 Hier is mijn dienaar, hem zal ik steunen,
hij is mijn uitverkorene, in hem vind ik vreugde,
ik heb hem met mijn geest vervuld.
Hij zal alle volken het recht doen kennen.
2 Hij schreeuwt niet, hij verheft zijn stem niet,
hij roept niet luidkeels in het openbaar;
3 het geknakte riet breekt hij niet af,
de kwijnende vlam zal hij niet doven.
Het recht zal hij zuiver doen kennen.
4 Ongebroken zal hij het recht op aarde vestigen;
de eilanden zien naar zijn onderricht uit.

NADENKEN OVER PLAATSVERVANGEND LIJDEN EN DE OPDRACHT.

Zou God het leed van een mens willen? Heeft lijden een zin? Als weldenkend mens ben je nog eens geneigd te zeggen: Het is allemaal zinloos.

De bijbel is hier ook niet eenduidig: Opmerkelijk is in ieder geval: de bijbel kent een motief, dat er iemand anders plaatsvervangend voor iemand anders moet lijden. Bij Jesaja lezen we hiervan herhaaldelijk, uiteraard werd ook het lijden en sterven van Jezus Christus als plaatsvervangend lijden voor de schuld van ons mensen geïnterpreteerd. En als motivatie, om door te gaan, ook al lijkt alles nutteloos.

Thom zal hierover een korte passage voorlezen uit het boek van Mevr. Ader-Appels, zij schrijft over het kerstfeest 1944 - ruim een maand na op het eerste gezicht zo zinloze dood van haar man...

"We zongen samen kerstliederen, lazen het Kerstevangelie:

"maak mij vrij door Uwe banden,
maak mij levend door uw dood."

Wij hebben de zin ervan nooit zo goed verstaan als op dit Kerstfeest en met de vrouwen, die uit het dorp en helemaal van het eind van Oldiek kwamen, was het al net zo.

"'t Was prachtig vanavond, Mevrouw," zeiden er mij een paar bij 't weggaan met tranen in de ogen. Buiten lag sneeuw. Ik was bedroefd, maar ik was dankbaar. De oneindige witte verlatenheid der velden strekte zich uit aan weerskanten van de weg waar ik over fietste naar Elderlings boerderij. De sterren straalden aan de hemel. Zij hadden allen hun bestemming en ik - een eenzaam mens, had vanavond ook iets van de

Bestemming van mijn leven ontdekt. In de leerkamer was het goed geweest. Moest ik hier niet zijn? In dit werk? Dit was mijn geestelijk thuis. Dienen de grote wet van het leven. God dienen en de naaste. En zo het leven weer aanvaarden en daarin dicht komen bij hem, die dat zelf ook had gedaan en die mij oneindig lief was. (J.A. Ader-Appels, Groninger Pastorie⁷ p. 349)

We zingen het kerstlied - net zo als de verenigingen in 1944 - eindigend op de regel:
maak mij blijde door uw lijden, maar mij levend door uw dood.

LIED: Gz 139 : 1.3 Komt verwondert u hier, mensen

1 Komt, verwondert u hier, mensen, / ziet, hoe dat u God bemint,

ziet vervuld der zielen wensen, / ziet dit nieuwgeboren kind!

Ziet, die 't woord is, zonder spreken, / ziet, die vorst is, zonder pracht,

ziet, die 't al is, in gebreken, / ziet, die 't licht is, in de nacht,

ziet, die 't goed is, dat zo zoet is, / wordt verstoten, wordt veracht.

3 O Heer Jesu, God en mense, / die aanvaard hebt deze staat,

geef mij wat ik door U wense, / geef mij door uw kindsheid raad.

Sterk mij door uw tere handen, / maak mij door uw kleinheid groot,

maak mij vrij door uwe banden, / maak mij rijk door uwe nood,

maak mij blijde door uw lijden, / maak mij levend door uw dood!

2e SCHRIFTLEZING: Hebr. 13 : 1-8 (NBV)

1 Houd de onderlinge liefde in stand 2 en houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen. 3 Bekommer u om de gevangenen alsof u samen met hen gevangenzat, en om de mishandelden als om mensen die net zo'n lichaam hebben als u.

4 Houd het huwelijk in ere, in alle omstandigheden, en houd het echtelijk bed zuiver, want overspeligen en echtbrekers zal God veroordelen. 5 Laat uw leven niet beheersen door geldzucht, neem genoeg met wat u hebt.

Hij heeft immers zelf gezegd: 'Nooit zal ik u afvallen, nooit zal ik u verlaten,' 6 zodat we vol vertrouwen kunnen zeggen: 'De Heer is mijn helper, ik heb niets te vrezen. Wat zouden mensen mij kunnen doen?'

7 Denk aan uw leiders, die het woord van God aan u hebben verkondigd, neem een voorbeeld aan hun geloof en kijk vooral goed hoe hun levenswandel eindigt. 8 Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!

PREEK

Gemeente van Jezus Christus,

We willen vanochtend ds. Ader gedenken - maar we worden onmiddellijk *zelf* aangesproken.

Want de brief aan de Hebreëen staat niet toe, als toeschouwers aan de zijlijn te blijven staan.

En ook hierin is ds. Ader een levend voorbeeld.

Onze tekst begint met de oproep: **(1) *Houd de onderlinge liefde in stand*** :

De onderlinge liefde - dat is meer dan alleen maar lief zijn voor wie je sowieso lief vindt. Mevr.

Ader-Appels beschrijft haar worsteling en ook de worsteling van haar man, toen het concreet werd, toen een hulpgeroep uit Amsterdam Nieuw Beerta bereikte:

Herhaaldelijk speelt het verhaal van de barmhartige Samaritaan een rol in de motivatie van de Aders:

Mevr. Ader citeert in haar boek het hele verhaal uit Lucas 10 in de oude vertaling.

Ik stel voor, dat wij nu naar deze bijbelse eyeopener in het Gronings luisteren - want juist hier in de Groningse klei werd de onderlinge liefde concreet: (Jenny)

Lucas 10 : 25-37

25 Dou kwam der n wetgeleerde aanzetten dij hom in verlegenheid brengen wol. Hai zee: "Meester, wat mout ik doun om t aiwege levent te aarven?" 26 Jezus zee tegen hom: "Wat staait ter in wet? Wat lees ie doar?" 27 Hai antwoordde: "Ie zellen de Heer, joen God,

laifhebben mit joen haile haart, mit joen haile zail en mit aal joen kracht en mit aal joen verstand, en joen noaste as joezult." 28 Hai zee tegen hom: "Dat heb ie goud zegd! Hol joe der aan. Den zel ie leven." 29 Mor hai wol zok grootholden en zee tegen Jezus: "En wèl is mien noaste den?" 30 Doar ging Jezus op in. Hai zee: "Der was ain onderwegens van Jeruzalem noar Jericho tou.

Hai vuil in handen van rovers, dij hom oetschudden deden. Boetendes gavven ze hom ook nog sloag. Dou ze votgingen luiten ze hom haalfdood liggen. 31 Dou wol t gevaal dat ter n priester langs kwam. Dij zag hom en ging der mit n boog omtou. 32 Net zo n Leviet: hai kwam doar langs, zag hom en ging der mit n boog omtou. 33 Mor n Samaritoan, dij op raais was, kwam der ook langs. En dou hai hom zag, kreeg e mit hom te doun. 34 Hai ging noar hom tou en verbon zien wonden, doar e

eulie en wien op dee. Hai zette hom op zien aigen daaier, brochde hom in n haarbaarg en zörgde wieder veur hom. 35 Aanderdoags dou e votging, gaf e kastelaain twij schellenks en zee: 'Zörg veur hom. As ie meer kostens hebben den zel ik joe op weeromraais betoalen.' 36 Wat ducht joe, wèl van dizze drijent het zok as noaste gedroagen van man dij in handen van rovers valen was?" 37 Hai zee: "Dij barmhaarteg veur hom west het." Jezus zee: "Goa hèn en dou ie net zo!"

Thom leest een korte uitleg uit het boek van mevr. Ader⁷: p. 93

"Ga heen en doe desgelijks!" Het is nuchter en praktisch en snijd alle theoretische bespiegelingen af over de vraag of je zoiets in een bepaald geval alleen voor een "volksgeenoot" zou moeten doen of alleen voor familie. Samaritanen en Joden waren niet bepaald "verwante zielen."

Deze Samaritaan loopt het risico, zijn daad van hulpverlening te moeten boeten met zijn eigen leven, want de rovers kunnen hèm immers óók overvallen. Het is hier lang niet pluis in deze bergachtige streek! Dat is ook vast en zeker de reden, waarom de priester en de Leviet met zo'n grote boog om de gewonde heengelopen zijn - niet omdat het zulke hardvochtige, ongevoelige mensen waren, maar uit pure angst voor hun eigen hachje.

De naaste - dat is niet een vaag, algemeen begrip. Het is niet de Amerikaan of de Vuurlander of de Hottentot, die je nooit zult zien! Zo'n soort abstrakte beschouwing van: "je moet alle mensen liefhebben," maakt het begrip liefde zinledig, want dat kan immers niet; je kunt alleen maar mensen liefhebben, die je kent. Maar de naaste, dat is de mens, die op je weg komt en die hulp nodig heeft.

De woorden, die eenmaal door Christus' mond hier op aarde gesproken zijn, klinken na in onze harten.

Aan Hem dankte Lily het, dat er met de laatste post een expresbrief naar Amsterdam ging met het verzoek: "Kom zo spoedig mogelijk met de laatste trein hier aan."

Onze tekst gaat door:

2) Houdt de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen, zonder het te weten, engelen ontvangen.

Gastvrijheid - Ader heeft op zijn fietstocht naar Palestina ervaren, wat gastvrijheid betekent. Dat je - ook al lijk je vreemd - toch welkom bent, dat uit vreemden bekende, zelfs vrienden - broeders en zusters worden. Als je verhalen hoort over de pastorie - er was altijd veel volk. Het was een open huis, voor de jeugd, voor de gemeente, de gemeenschap, ook al werd het soms gevaarlijk, juist om dat er onderduikers in huis waren.

Gastvrijheid - ik denk dat we juist in onze individualistische tijd er meer aandacht aan zouden moeten besteden. Persoonlijk - maar ook als geloofsgemeenschap. en dat niet alleen maar als eis - gastvrijheid biedt ook zo oneindig veel kansen, die je mist, als je je voor elkaar opsluit.

3) Bekommer u om de gevangenen:

Een heikel punt - zeker in een rechtsstaat. Voor Ds. Ader was dat anders. Toen - nog voordat Nederland door de Duitsers overvallen werd, Poolse krijgsgevangenen uit een kamp in het Eemsland naar Nieuw Beerta wisten te vluchten, war het voor ds. Ader vanzelfsprekend, hun te helpen, ook als de Nederlandse overheid hen in Groningen in vreemdelingenbewing nam. Ds. Ader beperkte zich niet tot pastorale bezoeken bij de gevangenen, hij zette zich ook bij de Nederlandse overheid ervoor in, dat deze Polen vrij kwamen en door konden reizen.

Maar hoe staan wij tegenover gevangenen? Ik bedoel: meestal ben je toch geneigd te zeggen: ze zitten er niet voor niets.

Maar - denk erom - zegt de schrijver van de brief aan de Hebreëen: Een dader valt niet samen met zijn daden. Zie vooral naar de mens om, ze zijn uiteindelijk als jezelf...

4 Houd het huwelijk in ere, in alle omstandigheden.

Het zal u niet verbazen, dat me dit advies bijzonder raakt. En ik heb in de laatste weken met ontroering gelezen, hoe de Aders met elkaar leefden. Nee, het was niet elke dag zonneshijn, als ik het goed begrijp, hebben beiden niet alleen veel van elkaar gehouden, maar ook veel van elkaar gevraagd. Ze hebben elkaar ook de ruimte gegeven, zonder van elkaar te vervreemden; ontroerend

zijn de brieven uit de gevangenis - de wens van ds. Ader van zijn vrouw klassieke Engelse poëzie te leren kennen, hier iets met elkaar te delen - maar ook de belofte, mocht hij ooit de gevangenis uit komen, dat hij dan altijd zijn tanden wou poetsen en zelfs zijn broek in de vouw zou leggen - je proeft in deze beloftes ook de kleine irritaties van hun huwelijk.

5 Laat uw leven niet beheersen door geldzucht, neem genoeg met wat je hebt...

Dat is nogal wat: genoeg nemen met wat je hebt. Je staat er nog eens versteld van, hoe veelzijdig begaafd ds. Ader was. Technisch, muzikaal, als dichter, als pastor, als avonturier... En dan predikant zijn in deze uithoek van Nederland - als stadsmens wonen in een pastorie zonder waterleiding. Ik citeer Mevr. Ader uit haar boekje: *Laat uw licht schijnen*: "Er kwam een beroep. Dat was een grote verleiding. Eens niet meer voor stoelen en banken preken maar in plaats daarvan in een mooie, nieuwe kerk vol *mensen*; een prachtig pneumatisch kerkorgel waar hij (Ader) naar hartelust op zou kunnen improviseren als in zijn organistentijd in Lochem en tenslotte een 1000 gulden meer tractement. **Maar** daar lag nog de onbetaalde rekening van de kerk... en daar stond Jezus die ons nooit vraagt, den weg van den minsten weerstand te kiezen, ook het kruis van den onbetaalde rekening van de kerk, op ons te nemen."

Er is iets belangrijkers dan geld en goed, aanzien en succes. Ader wist zich voor een taak gesteld - en die taak was nog niet af.

Een wees eerlijk, het klinkt misschien ouderwets - maar er zijn in het leven belangrijkere dingen als de bevrediging van steeds weer nieuwe behoeftes.

En zo zijn we bijna als vanzelf bij vers 6 belandt:

Je te houden aan boven genoemde adviezen, leert je: je staat er niet alleen voor. **De Heer is mijn helper** Dat wist Ader al toen hij hier naartoe solliciteerde. In 1938 schrijft hij in een vertrouwlijke brief aan zijn voorganger, ds. Postma over zijn persoonlijke visie van predikant:

Evangelieverkondiging betekent, tot mensen komen met de boodschap dat Jezus Christus onze Redder is, dat hij het doodgelopen menselijke leven verlost ver vernieuwd en dat God ons zo maakt tot zijn kinderen. Dat is de boodschap.

In 1944 - in de gevangenis - ervaart hij het nog veel intenser: in een gedicht zondag in cel A 1/19:

Ik wist: Gij ziet altijd de nederige aan
En hem die op U wacht, en had dus zekerheid
Dat Gij mij in mijn nood niet leeg zoudt laten staan,
Maar mijn verslagen hart met vree vervullen op Uw tijd.

Maar wat 'k niet wist: dat Gij hier zelf zoudt komen
En even neigen bij het ingaan door de lage deur,
Dat dan een gouden licht door 't venster in zou stromen
En overtijgen heel de schamelheid met klank en kleur.

Dat dan in eerbied hoog de kale wanden zouden rijzen,
En spreken: driemaal heilig is Uw Majesteit.
Het naakt gewelf als met gevouwen handen U zou prijzen
Omdat van ouds én nu Uw wegen zijn barmhartigheid.

En ik? Bij brood en water stamel ik mijn beden,
Vier Avondmaal met heel Uw wereldwijde Kerk;
Hier wordt Uw grote Naam door eng'len en door mij beleden
En aard en hemel looft Uw onvolprezen werk!

En dan vers 7: Door deze gemeente als gedenkwoord aan de opgang naar de kansel geplaatst: **Houd uw voorgangers in gedachtenis, die het woord Gods tot u hebben gesproken, let op het einde van hun wandel en volg hun geloof op.** (NBG51)

Over gedenken heb ik al het een en ander gezegd. Het gaat bij het gedenken niet om enkel achteruit te kijken, in tegendeel: **gedenken is vertegenwoordigen.**

Maak de gedachtenis tot een deel van jouw leven - een deel tot jouw praktijk.

Juist dat bedoelde Jezus ook, toe hij bij de instelling van het heilig avondmaal zei: Doet dit tot mijn gedachtenis. Dus maak mijn offer tot een levende realiteit in jullie midden. Leef met Christus - geef

dit geloof handen en voeten. In het klein - en desnoods ook in het groot. Daarop heeft Ds. Ader zijn gemeente willen attenderen.

En als ik dit ook nu nog van deze "zijn" kansel mag verkondigen - als jullie dit in jullie hart aanvaarden en beamen, gedenken wij onze voorganger Bastiaan Jan Ader en zijn getuigenis, dat Jezus Christus dezelfde blijft - ook in veranderende omstandigheden en tijden -

Jezus Christus dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid.

Amen.

Op weg naar het vuurpeloton heeft Ds. Ader in zijn liedboek een vouw gelegd bij Gz 139. Zijn vrouw interpreteert dit zo: Hij wou ons eraan herinneren, dat achter deze schijnbaar zo satanische willekeur toch God stond...

LIED: 139 (NHK1938) 1.10.11

1 God is mijn lied, / Hij is de God der krachten,

Heer is zijn naam, groot zijn zijn werken t' achten, /het gans heelal is zijn gebied.

10 Valt hier op aard / geen mus, dan met uw wille,

Heer, dat mijn hart zich met de troost dan stille, / dat uwe zorg ook mij bewaart!

11 Zo God mij hoedt, / mijn schut en hulp wil wezen,

zo heb ik niets in 't groot heelal te vrezen, / want Hij maakt alle dingen goed

DANK/VOORBEDE/STIL GEBED/ONZE VADER

Heer in deze kersttijd gedenken wij uw komst op de aarde.

Wij gedenken, hoe u mens werd, klein, weerloos, kwetsbaar, zonder aanzien.

Zo wilt u onze Heer zijn.

Wij gedenken dat Jezus er is, gisteren, nu en in eeuwigheid.

Hij is in ons midden, wij mogen zijn kinderen zijn.

Daarvoor willen wij u danken.

Heer wij danken u voor mensen die in dit geloof en uit dit geloof mogen leven.

Wij danken u, voor wie ons in dit geloof zijn voorgegaan - vandaag gedenken wij in het bijzonder Bastiaan Jan Ader.

Wij danken u, voor wat hij betekend heeft voor zij tijdgenoten, ook voor deze gemeente.

Maar wij danken u vandaag even zo, voor wat hij heeft nagelaten voor deze geloofsgemeenschap,

Dat wij vandaag nog hier in deze kerk bijeen mogen zijn, hebben wij ook aan hem te danken.

Daarom bidden wij u voor ons, houdt ons bijeen. Houd ons bij uw woord en uw gebod.

Laat wat wij met de lippen belijden uit ons hart komen,

laat het handen en voeten vinden in ons leven.

Heer wij bidden u voor mensen in nood. Mensen die vervolgd worden om hun afkomst, hun geloof, hun geaardheid, hun opvatting.

Laat er mensen zijn, die voor hen opkomen, geef vrede en gerechtigheid een kans, sta hen bij die uw hulp het hards nodig hebben

STIL GEBED

Onze Vader, die in de hemelen zijt, uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome; uw wil geschiede gelijk in de hemel also ook op de aarde. Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen

COLLECTEN

SLOTЛИED: Gz 390

1 'k Wil U, o God, mijn dank betalen, / U prijzen in mijn avondlied.

*Het zonlicht moge nederdalen, / maar Gij, mijn licht, begeeft mij niet.
Gij woudt mij met uw gunst omringen, / meer dan een vader zorgdet Gij,
Gij, milde bron van zegeningen: / zulk een ontfermer waart Gij mij.*

*2 Uw trouwe zorg wou mij bewaren, / uw hand heeft mij gevoed, geleid;
Gij waart nabij in mijn bezwaren, / nabij in elke moeilijkheid.
Deez' avond roept mij na mijn zorgen / tot rust voor lichaam en voor geest.
Heb dank, reeds van de vroege morgen / zijt Gij mijn heil en hulp geweest.*

*3 Ik weet, aan wie ik mij vertrouwe, / al wisselen ook dag en nacht.
Ik ken de rots waarop ik bouwe: / hij feilt niet, die uw heil verwacht.
Eens aan de avond van mijn leven / breng ik, van zorg en strijden moe,
voor elke dag, mij hier gegeven, / U hoger, reiner loflied toe.*

ZENDING/ZEGEN

Gaat heen in vrede en ontvangt de zegen des Heren:
De Heer zegene u en behoede u,
de Heer doe zijn aangezicht lichten over u en zij u genadig.
de Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

GEMEENTE ANTWOORDT: amen, amen, amen (zingen)